

Šucha, M. et al. *Agresivita na cestách.*

Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. 185 s.

V roce 2009 se v České republice konal seminář na téma bezpečnosti dopravy, z něhož vznikla recenzovaná publikace *Agresivita na cestách* zahrnující pohledy odborníků na problematiku agresivního jednání řidičů. Publikace je tvořena souborem 14 příspěvků a poskytuje přehledný obraz o současné dopravní situaci, která ohrožuje jedince a přináší vysoké ztráty na životech.

Tematicky je publikace členěna do 3 částí a nabízí tak různé pohledy na tři okruhy problémů. Jde o dopady agresivní jízdy řidičů na společnost, původ agresivních projevů řidičů a jejich prevenci a také dopady agresivního jednání řidičů z hlediska technologické stránky věci.

Téma agrese a agresivity za volantem řidičů je stále více aktuální a zasahuje čím dál mladší cílové skupiny. S rostoucí agresivitou a užíváním návykových látek je vedle kampaní potřeba směřovat prevenci, především tedy primární, která má své nezastupitelné místo v oblasti dopravy, do škol a k rodičům. Podněcující charakter k jejich realizaci mohou mít také alarmující statistiky dopravních nehod, které lze nalézt v příspěvku M. Kořána.

Část publikace se věnuje společenským dopadům agresivního jednání řidičů. Za zmínku stojí např. příspěvek A. Daňkové, která nabízí pohled na ekonomické dopady projevující se ve ztrátě na lidských životech, snížení produkce či ve škodách životního prostředí. Zařazen je také rozbor ekonomicky nejefektivnější intervence, tzn. prevence, která je zde uchopena z širšího hlediska. Vedle přehledu cílových skupin, ke kterým by prevence měla směřovat, je zde totiž uveden také význam evaluace preventivní práce nejen v České republice, nýbrž zároveň i v jiných zemích Evropy a návod pro zvýšení efektivity prevence (M. Šucha). Podrobně analyzovaná je televizní kampaň „Nemyslíš – zaplatíš!“ zahrnující podněty k uvědomění si jejich pozitivních i negativních stránek a její účinnost na zvolené cílové skupiny, k nimž byla kampaň směřována. Pozornost je věnována také efektivitě kampaně, a to z hlediska výsledků výzkumného šetření, které tuto kapitoly doplňují (A. Suchý).

Příspěvky autorů M. Orla, V. Facové a M. Kořána směřují pozornost k řidičům zaujímajících důležitou roli v dopravních nehodách a následně k medicínsko-psychologickým, psychologickým a fyziologickým aspektům, které jejich agresi v řízení ovlivňují. Nermalou úlohu zastává rovněž vliv vnějšího prostředí, které může řidiče situačně ovlivnit, jak zmiňuje J. Šmolíková, J. Štikar a J. Hoskovec. I zde autoři blíže pohlíží na prevenci agrese, jelikož ji nelze zcela potlačit, avšak je možné ji kultivovat a zabránit tak možným negativním důsledkům v silniční dopravě. Prevencí se může stát např. rodičovský dohled a zároveň vzorové chování rodičů, které budou mít možnost děti napodobovat, či usměrňování názorů dětí a využití kognitivně-behaviorální techniky, pomocí níž dojde k ovlivnění agresivního chování řidičů spočívající v rozumovém zpracování dané situace. Není cílem si agresi vybit, ale mít ji pod kontrolou. Jedním z dalších vlivů, které působí především na mladé řidiče, jsou masmédiá, tedy filmy, hudební klipy, počítačové hry apod., ve kterých je znázorněna dopravní situace za mnohdy nereálných podmínek spolu se svými nereálnými důsledky.

Publikace zahrnuje oblast technologie zaměřující se na agresivní chování řidičů, a to z hlediska inženýrského, stavebnětechnologického či informačního (D. Kočárková či J. Kocourek). Autoři se v této části práce zabývají podrobně rozbohem dopravních nehod, zkoumají nepřiměřenou rychlost či nesprávný způsob jízdy. Jednotlivé příspěvky bohatě doplňují statistické údaje, fotografie a obrázky simulovaných situací v křižovatce.

Příspěvky uvedené ve sborníku mají sjednocenou formální úpravu. Sborník rovněž obsahuje jmenný a věcný rejstřík, informace o autorech a abstrakty nejen v českém jazyce, nýbrž také v anglickém.

Publikace je vhodná pro všechny, kteří se zajímají o problematiku agresivity v oblasti dopravy a její prevenci a podněcuje po přečtení k zamyšlení se nejen nad samotnou problematikou, ale také nad způsobem, jak možná rizika co nejvíce redukovat.

Mgr. Darina Caloňová
Slezská univerzita v Opavě
Fakulta veřejných politik v Opavě
Ústav pedagogických a psychologických věd
email: darina.calonova@fvp.slu.cz

Caloňová, D. (2012). Agresivita na cestách [recenze]. *E-psychologie* [online], 6 (2), 29-30 [cit. vložít datum citování]. Dostupné z WWW: <<http://e-psycholog.eu/pdf/calonova-rec.pdf>>. ISSN 1802-8853.